

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre . . . 2 „ 50 „
Egy óra . . . — „ 85 „
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
a kir. ítélőtábla épületével
szemben,
hová az előfizetések és a
lap szétküldésére vonatkozó
felhasználások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Mária-utca 1.
a kir. tábla átellenében,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot vissza nemadunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl

Germanizáló hadsereg.

Pécs, 1899. április 10.

„A magyar nemzeti állam kiépítése!“ — ez az a jelszó, a melyre esküszik minden politikusunk és államférfiunk s a magyar hazafiak keblét lelkesedés dagasztja, a mikor ezt a jelszót olyan férfiak ajkáról hallják, a kiknek kezébe a nemzet sorsának intézése van letéve, mert meg vannak róla győződve, hogy ezek a férfiak képesek is lesznek azt a dicső jelszót megvalósítani.

De ha körültekintünk a gyakorlati életben, azt látjuk, hogy a leghatalmasabb magyar államférfiu is tehetetlenül áll államunk magyar nemzeti karakterének kifejtésére irányzott működésében egy nálánál sokkalta hatalmasabb faktorial, a német nyelvű, osztrák szellemű hadsereg germanizáló befolyásával szemben.

Az volt mindig a panasz, hogy a magyar intelligens ifjuság idegenkedik attól, miszerint őt megillető helyét a közös hadseregben elfoglalja s ez az oka, hogy a hadsereg szelleme annyira idegen tőlünk, mert a tisztikart a magyar elemnek tünető távolléte miatt, kénytelenek idegen elemekkel tele tömni.

Alapítottunk tehát a hadsereg tisztképző intézeteiben a magyar állam terhére ingyenes helyeket magyar ifjak számára, majd mikor ennek semmi hasznát nem láttuk, megdupláztuk ezeket az ingyenes helyeket s ezzel önként emeltük meg a kvótánkat, a melylyel a közös hadsereg fõntartásához járulunk: de mindez a hadsereg németiségén és osztrák szellemén egy cseppet sem változtat, mert alapítványi helyeink nagy részét olyan Soldatenkinderek foglalják el, akik véletlenül magyarországi garnizonban születtek, s azok a magyar szülõktõl származó ifjak is, kik ilyen helyeket kapnak, elõször osztrákokká vedlenek át, mielőtt tiszti kardbojthoz jutnának.

Mert a közös hadseregnek az a hivatása, hogy államot képezzen az államban; hogy a németiségnek — az öszsbirodalmi eszme emez egyetlen éltető elemének — erős várát képezze, abban tehát minden más nemzeti elemet elnyomni és németté átgyúrni elsõrendû föladat. Hasztalan tehát minden törekvésünk, hogy magyar elemet

vigyünk bele ebbe az intézménybe, sõt mindezzel csak a nemzeti erővesztéséget mozdítjuk elõ, mert a hadseregbe kényszerített magyar elem ott végkép elveszik a magyarságra nézve.

Jellemzõ erre a külön germán kasztot alkotó intézményre az a mozgalom, melyet legujabban a közös hadsereg tisztikarának gyermekeire vonatkozólag indítottak Ausztriában. Nem elegendõ az már, hogy aki a „császár kabátját“ viseli, német legyen, de arról is gondoskodni kell, hogy a hadsereg kötelékében állók hozzátartozói tiszta németekké neveltessenek. Mivel pedig a birodalom népeinek túlnyomó része nem német, a tisztek nagyon sok helyen abba a kellemetlen helyzetbe jutnak, hogy gyermekeiket oly iskolákba kénytelenek küldeni, ahol azok a polgári lakosság nemzetiségének bacillusait szedik magukba.

Allitanak tehát ilyen veszedelmes helyekre a Soldatenkinderek számára tiszta német iskolákat, hogy a „Nachwuchs“ törzskõs németisége biztosítva legyen. S mint-hogy Magyarországon „a magyar nemzeti állam kiépítése“ címén a polgári lakosság iskolái már veszedelmesen kezdenek magyarosodni, hát majd kiterjesztik a katonagyerekek német iskoláit ide is. És ne is áltassuk magunkat azzal a hiu reménységgel, hogy a kormánynak ezt megakadályozni sikerülend, mert a germanizálás terén a hadsereg még mindig diadalokat aratott. Ezen a téren kivívott sikerekkel pótolják a hadviselés terén elmaradt sikereket.

Hogy is állhatná útját a kormány a tisztikar által propagált germanizálásnak, mikor azt sem tudja megakadályozni, hogy az „Armeesprache“ népiskoláinkban is tönkre ne tegye a magyarosító törekvéseinket. Jellemzõ adattal szolgált erre nézve Kiss Albert a képviselõház szombati ülésén, mikor elmondta, hogy a Debrecen tószomszédságában fekvõ Balmazújváros német iskoláját a magyarul jól tudó ottani németiség azért nem akarja megmagyarosítani, mert az õ fiaik németiségük révén a katonaságnál káplárok és strázsamesterek lesznek, míg a szomszédságban lakó sokkal nagyobb számú magyar gyerekek közlegények maradnak.

Nos hát a magyarság nemcsak a tisztikarba lépésnél akadály, de még a legény-

ségi állományban sem bollogulhat az, aki olyan szerencsétlen viszonyok közt látta meg a napvilágot, hogy az „államfõntartó“ magyar fajhoz tartozik. Hogyan kívánhatnók tehát, hogy a hazánkban lakó idegen nemzetiségek magyarosodjanak, mikor idegen nyelvük rájuk semmi hátránnyal nem jár, de a magyarnak az õ magyarsága még a posztócsillagot is elérhetetlen ábrándképpé teszi.

Ne beszéljünk hát addig a magyar nemzeti állam kiépítésérõl, míg egy idegen állami intézmény tör határaink közt államunk magyar nemzeti jellege ellen. Az államot nemzetivé csak az teheti, aki megteremti a nemzeti hadsereget, s aki erre minden rendelkezésre álló eszközzel nem törekszik, annak szájában a „magyar nemzeti állam kiépítése“ mindig csak üres frázis marad, mert magyarságunk legádázabb ellenségét dédelgeti.

*** Az államtitkári kombináció cáfolata.** Lapunk vasárnapi számában adtunk hirt a képviselõi körökben elterjedt arról a kombinációról, mely szerint Báró Fejérváry Imre fõispán legközelebb államtitkárrá nevezetnék ki a Felség személye körüli miniszteriumban.

Erre vonatkozólag a félhivatalos Bud. Tud. ma a következõ cáfolatot közli:

Utóbbi idõben a lapokban ismét szó volt az õ Felsége személye körüli miniszterium államtitkári állásának állítólagos közel jövõbeni betöltésérõl, sõt már az a személyiség is meg volt nevezve, amely erre az állásra ki van szemelve. Amint legmértékadóbb helyrõl értesülünk, ezek a hírek annyival inkább légbõl kapottak, mivel ennek az állásnak betöltése belátható idõben egyáltalán nincs is kilátásba véve.

*** Nem lesz újabb indemnitás.** A »Magyarország« által közölt azzal a hírrel szemben, hogy a kormány még egy hónapra szóló további indemnitás iránt fog javaslatot elõterjeszteni, a Bud. Tud. azt állítja, hogy mértékadó körökben ezt az eshetõséget még nem vették figyelembe, mert még mindig remélik, hogy sikerülni fog a törvényt az országgyûlés mindkét házában, a kötött meg egyezések értelmében, még idejében letárgyalni és még e hó végéig legfelsõbb szentesítés alá bocsátani. Indokolt a kilátás arra, hogy a hátralevõ ressortok költségvetéseit, u. m. az igazságügyi, honvédelmi és pénzügyi költségvetéseket a képviselõház még e héten letárgyalja, úgy, hogy a jövõ héten már a költség-

KOHN KATICZA divatárusnõ értesíti az igen tisztelt hölgyeket, hogy bevásárlásából vissza érkezve, párisi és bécsi modellek legnagyobb választékban raktáron vannak.

vetési törvényt be lehetne nyújtani, amely esetben a költségvetés elintézése a kötött meg-
egyezések értelmében semminemű akadályba
nem fog ütközni.

Vármegyei közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1899. április 10.

Vagy száz megyebizottsági tag jött egybe a mai közgyűlésére Baranyavármegyének. A karzat is megtelt falusi atyafiakkal s így elég érdekes közgyűlésre volt kilátás, a mely hosszadalmasnak is ígérkezett, mert bizony a rendes tárgysorozatban 108, a póttárgysorozatban pedig 35 tárgy volt felvéve s így összesen 143 pontból állott a napirend, melyek között választások, szabályrendeletek, ápolási pótadó és községi választások feletti határozat is fordult elő.

Báró Fejérváry Imre dr. főispán pontban 10 órakor megnyitotta a közgyűlést. Nyomban a megnyitó után két halálesetről emlékezett meg.

Az egyik a Habsburg-dinasztiát érte a napokban elhalt Ernő főherceg halálával. Indítványára a közgyűlés mély részvételének jegyzőkönyvében adott kifejezést Ernő főherceg halála felett s azt a kormány utján a trón számolyához juttatni határozta.

A másik haláleset Forray Iváné, a pécsi járás nyugalmazott főszolgabirójáé volt. A főispán szép szavakban méltatta az elhunyt fő-tisztviselő érdemeit s a közgyűlés Forray Iván érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíteni, elhunyt feletti részvétét jegyzőkönyvében kifejezni s erről a gyászoló családot értesíteni határozta.

A főispán ezután a beállt új kormány és pártalakulások kapcsán megemlékezett a megyei közigazgatásról. Elérkezvén az új idő-
kel a munka ideje is, most már be fog következni a közigazgatás államosítása. A vármegye mindenkor a közigazgatási intézmények letéteményese volt. A vármegyének feladata jó közigazgatást teremteni s most, mikor a reform küszöbön áll, a jó közigazgatás megteremtése mellett annál inkább kell harcolni, mert hogy a reform zökkenés és rázkódtatás nélkül bevaljék, ahhoz épen a mai közigazgatás jósága szükséges. Jó közigazgatás mellett lép-

tek életbe a jogos érdekek. Becsületbeli adóssága a parlamentnek a közigazgatási reform behozatala; a vármegyének pedig lelkiismeretbeli kötelessége, hogy a mai közigazgatás minél jobb legyen, minél erősebb alapját képezvén így a közigazgatási reformnak.

Örömmel tapasztalta, hogy a megye alispánja és tisztikara erre hathatósan és önfeláldozóan közreműködtek mindenkor és közreműködnek a jelenben is. Tegyenek így jövőre is. A bizottsági tagok is mindenkor támogatták a tisztikart és a megyét a közigazgatás javításában. Különösen Simonffy János és Jagics József, megyebizottsági tagok, fejtették ki e téren fáradhatatlan buzgalmat. Fogadják érte köszönetemet.

Gyakori helyeslés és éljenzés kísérte a főispán szavait, ki ezek után bejelentette, hogy Frigyes főherceg és Mándi Samu, megyei nagybirtokosok a pécsi hadapródiskolában 1—1 alapítványi helyet létesítettek. Továbbá, hogy a földmívelési miniszter a munkásnép kitanítása körül szerzett érdemekért Szautter Antal göröcsönyi plébánosnak és Frey János, maissi tanítónak elismerő okleveleket, Füzy Gyula, Kovacevics Mihály, Herr Sebestyén, Amberger Béla és Boda Károly tanítóknak jutalmat adományozott.

Végül kinevezte a főispán Egrý Dezső dr. és Sági Ernő dr. ügyvédekét megyei tiszteletbeli ügyészekké.

Következett a napirend első tárgya:

a betegápolási pótadó.

A betegápolási alap tartozásainak fődőzésére pótadó kivetése válván szükségessé, az alispán a folyó évre a pótadót 2 $\frac{1}{2}$ %-ban kéri megszavazni.

A pótadót névszerinti szavazással kelvén eldönteni, főispán elrendelte a névszerinti szavazást, mely csaknem tizenegyig tartott s eredménye lett, hogy 98 jelenvolt bizottsági tag közül 92 igennel, 5 nemmel szavazott, 1 pedig nem szavazott.

Az alispáni jelentés

következett ezután, a mit Koszits Kamill főjegyző olvasott fel. A jelentés a megye elmúlt január—márciusi évnegyedére vonatkozik s bőven ismerteti a múlt évnegyed minden mozzanatát. A jelentés szerint gazdasági viszonyaink, főleg termés kilátásainkat illetőleg a múlt évnegyedhez képest javultak. Az évn-

mely véletlenül a legválságosabb percben zavarta meg a művész lelkét, világosan bizonyítja a megalkotott itéletet.

Ha ez a mondas hihetlensége dacára valószínűnek látszik, Ujházy e tekintetben is mester.

Első fellépése után tisztában volt a vásárnapi közönséggel s ha azt nyilatkoztatom ki, hogy játéka elragadta, magával vitte a publikumot, bebizonyítottanak hiszem legelső allitásonkat.

Shakespeare "Velencei Kalmárja" maga az élet. A fanatikus zsidó minden megrögzöttségével, a fősvény, nyereszkeskedni vágyó kalmár minden furlangjával, a keresztényszomjas elnyomott minden kegyetlenségével. Minden jellemvonás a túlságba csap nála, határtalan büszkesége folytán a legszélsőbb fokra jut s a tragikai bukás elkerülhetlenné válik. Egyenként domborodnak ki szenvedélyszülte jellemvonásai, hogy egyenként hulljanak a porba. S ő hatalmas, megrázóan hatalmas alak még bukásában is.

Ez Shakespeare alkotása s Ujházy alakítása méltó hozzá. Ugyanazon szavakkal kívánom jellemezni; az ő alakítására is azt mondom, hogy maga az élet. Egyszerű, igénytelen mondas, de mélyeséges értelme kell, hogy legyen. Maga az élet elpalástolhatatlan realizmusával, őszinte, mázolatlan eredetiségében. Minden mozdulata a legutolsó szempillantásig, minden alakítása a legutolsó hanghordozásig erre vall. Ujházyban forr a vér, tombolnak a szenvedélyek, elragadja temperatuma s ő mindamelllett megmarad az alaptonusban, melyben

gyed végén uralgott abnormis időjárás különösen korai gyümölcsünkben nagy kárt okozott ugyan, de vetéseinknek a késői hó is hasznára volt. Az enyhe téli időjárás folytán kevés községnek sikerült a nyárra szükséges jégkészletet biztosítani, habár eziránt a kellő figyelmeztetés megtörtént.

Árvíz károk a lefolyt évnegyedben be nem jelentettek. A szokásos tavaszi áradások ellenében a szükséges óvintézkedések elrendeltettek. Folyóvizeink állása az egész évnegyedben alacsony volt. A Margita-szigeti és a mohács-kölkedi védgát érdekeltégeit a földművelésügyi m. kir. miniszter hivatalból társulatokká alakította és a Margita-szigeti védgát-társulat miniszteri biztosává 2 évi időtartamra az alispánt nevezte ki, a mohács-kölkedi védgát-társulat élére pedig miniszteri biztosként ugyanazon időre Német Lipót mohácsi ügyvédet helyezte; mindkettő mellé az érdekeltek közül véleményező bizottság alakítottatik. A Karasica érdekeltég "Alsó karasicavölgyi vízlecsapoló társulat" címmel társulattá megalakulván, alapszabályai megerősítés végett fölterjesztettek, melyek jóváhagyása után a rendezési munkálatok foganatba vétetnek.

Közbiztonsági viszonyaink és állapotaink az elmúlt évnegyedben általán véve kielégítőek voltak. Szociális mozgalom nem észleltetett. Az évnegyed folyamán a tüzesetek száma szaporodott és legnagyobb kárt Magyar-Sóros községben okozott, hol emberélet is áldozatul esett; a tüzesetek leginkább gondatlanságból keletkeztek.

Az egyletek száma 218, új egylet a múlt évnegyedben 5 alakult.

A közegészségi viszonyok kedvezőtlenek, az előző évnegyedhez képest rosszabbak s a betegedési és halálozási számok folyton nagyok voltak. A felnőttek közt az influenza és a légző szervek hurutos bántalmi uralkodtak, a gyermekeknél pedig különösen a vörheny fordult elő nagy számban s azonkívül a difteritis is gyakrabban mutatkozott. A betegségek lefolyása makacs és súlyos volt.

A járási főszolgabirák a ragályozó betegségeknek minden tudomásukra jutott eseténél az előirt óveljárást elrendelték ugyan nyomban — sajnos — az intézkedések végrehajtása körül megfelelő támogatást a lakosság részéről még mindig nem találnak.

Az egészségügy javítása és az egészség-

szerepét megjátszani akarja. Bámultam, midőn hitsorsosával, Tubal kalmárral jelenetben a két homlokegyenest ellenkező érzelmet élte végig. Igen, ezt mondom reá: az nem játék volt, nem maszkirozása volt a szenvedélynek. Végtelen káröröm kellemes bizsergése, a vad, kétségbeesztő fájdalom égető kinja megoldhatlannak látszik. És midőn kárörvendve örömszivalgás tör elő kebléből, hogy a másik pillanatban a rút fősvényesség visszafojtsa hangját torkába, Ujházy az első jelenetbeli kalmár marad. A legfényesebb pozitívában, a legélesebb mimikával játsza át a kettős érzelmet, de mindenkoron számba veszi fő jellemvonását, a bizarr, világyűlölő vén zsidót. Ebben rejlik a művészet egyik nagy titka. Hányszor látunk jó színészt, ki az első szenvedélyesebb szavak kitörésével elveszti önuralmát, elfelejti egyéniségét, melynek szolgálatába állott. Értjük, hogy a felkorbácsolt szenvedély átalakítja az embert, kihozza sodrából, de soha annyira, hogy eltörölje bélyegét alakításának, melyet egyénisége nyom reá.

Ujházy e mellett még birtokában van a művészi lélek minden phazisának. Hivatottabb tollak boncolgatták már alakításainak titkát, én szerényen meghuzódva csak a legfőbb lélektani sajátságokat keresem nagy alakításaiban.

Volt egy jelenete, midőn sirbolti csendült a nézőtér fölött. Visszafojtott lélekzettel bámultunk a színpadra, lestük szavait, reá szegeztük szemünket alakjára s annyira elmerültünk művészetének csodálatába, annyira magával ragadott bennünket érzelme világába,

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

Ujházy „Velencei Kalmárja.”

— A „Pécsi Figyelő” eredeti tárcája. —

Egyszer a mi igénytelen kis városunkat megajándékozta vendégfelleptével Ujházy. Nem olyan nagyon régen volt, jól emlékszem a nagy szenzációra, a mit megérkezésével kellett, az óriási diadalra, mit játékaival aratott. Az előadás után kis városi magyar módra együtt maradtak ünnepelni a nagy színészt s egy intelligens ember tanúsága szerint arra a kérdésre, hogy mi a művészetén kívül szerepében az, melylyel annyira hatni tud, Ujházy így nyilatkozott: "Szerepeim gondos tanulmányozásánál mindig számba veszem azt is, hogy kik számára játszom s szerepemet a legapróbb részletekig e szerint alakítom!"

Hévültem már akkor is minden nagyért, jól megjegyeztem magamnak e szavakat, bár korántsem sejtettem, hogy meg alkalmazhasam. De, ha csak a mende-monda adta volna Ujházy szájába e mondást, még akkor is bizonyítaná ennek helyességét minden egyes fellépőre.

Mondják a nagy művészekről azt a hihetetlen dolgot, hogy midőn először pillantanak szét a nézőtérre, tisztában vannak azzal, hogy kik számára játszanak. S ha netalán még csalódnának a publikum fényes színházi kosztümjeiben, az első mosoly, mely véletlenül helytelen pillanatban ült az ajkra, az első taps,

ügyi hiányok eloszlása érdekében tett intézkedésekből főlemlitendőnek tartom, hogy az áruba bocsátott élelmi cikkek, a vágóhidak, mészárszékek, tejszarnokok és pékműhelyek rendszeresen meg lesznek vizsgálva és az ivóviz minőségére is nagyobb gond fordítatik a hatósági orvosok részéről.

Heveny fertőző kóroknak, részben nagyobb kiterjedésben, részben pedig az iskolaépületben történt előfordulása miatt ez évnegyedben bezárított 9 községi iskola, melyek közül a ragályos baj megszűntével ismét megnyitatható 6 iskola.

A mohácsi kórház rendeltetésének teljesen megfelel ugyan és a vármegye közönségére külön terhet nem ró, de az ápolási díjak késedelmes befolyása folytán elegendő forgalmi pénzzel nem bír; a vármegyei betegápolási alapot terhelő hátralékos ápolási díjak megtérítése iránt intézkedés történt. Főlemlitendő itt, miszerint a vármegye kórházában az 1898. év folyamán ápolatott 415 beteg 12.723 ápolási nappal; Siklós nagyközség kórházában pedig 143 egyén részesült 3773 napon át ápolásban.

Az állategészségügy állapota Baranyavármegye területén a lefolyt évnegyedben, az ezt megelőző évnegyedhez viszonyítva, elég kedvezőnek mondható.

A közuti ügyeket illetőleg a kedvezőtlen időjárás folytán a törvényhatósági közutak csak jelentékeny költséggel voltak megfelelő állapotban fönnttarthatók. Az 1899—1900. évi közuti költségvetésre vonatkozólag felsőbb rendelet még nem érkezett, ennek ellenére a halaszthatlan szükséges intézkedések foganatosítottak. Így az évi fedenyag szükséglet biztosítása iránt a versenytárgyalás megtartott és a közig. bizottság határozata alapján a szászvár-mágocsi és a hird-szászvári törvényhatósági közutak folytatólagos kiépítési munkálataira nézve is intézkedés történt; a többi előirányzott közuti építkezések a költségvetés leérkezéig függőben hagytak.

Az utadó kivetési munkálatok betérjesztetvén, a községenkénti és egyénenkénti kivetés most van folyamatban.

A községi képviselőtestületek megalakítása és a községi elöljáróságok megválasztása nehézség nélkül általában megtörtént.

Az ujoncozás, mely március 1-én vette

hogy jelenése végén önkéntelenül összeressen-tünk a frenetikus tapsra, mely az egész házat betöltve nagy alakítását jutalmazta.

S a végső jelenetben, hol a kegyetlen kalmár szellemén rést üt a törvény bontó ereje; hol leleményes furlangja épen szószerinti kikötésével fosztja meg magát mindenétől; hol kegyetlen boszuszomjáért bigottságában lesz sértve s vallásától, vagyonától fosztja meg a megtorló igazság, alakításának tetőpontjára jut. Nem beszél, nem deklamál, alig néhány szóra terjed szerepe, de a mit a közönség vele együtt végig él, az még az ő művészi tehetségénél is fölfoghatatlan. Alig mozdul, alig tesz valamit és mégis az az egy-két mozdulat, az a néhány gestus elárulja a legtisztábban a felkorbácsolt szenvedély meghomlott halálát. Ezentul már erkölcsi halott, kinek épen életben léte a legnagyobb bűnhődése.

Láttam a »Velencei Kalmárt« már néhány neves színésztől, de Ujházi alakításának valami megmagyarázhatatlan sajátsága van. Nem tudom elmondani, megírni, de lelkemben érzem ezt s azt hiszem éreznie kell mindenkinek, ki mélyebben összehasonlítja őt partnereivel. Bevonja egész szerepét e specialitásával s művész lelke ihletével megteremti alakításával magát az életet.

S hogy minden körülmények között hatni tud, annak titka, a művészetén kívül még a közönség kiismerése, a kellőleg eltalált fellépés is osztozkodni kíván az óriási sikerekben.

A mi magát a vasárnapi előadást illeti, egyike a legjobb előadásoknak. Nagy kár, hogy a leghatásosabb jeleneteket megzavarta a sze-

kezdetét, elhalasztatott és április hó 4-étől június hó 6-ig terjedő időközben tartatik meg.

A hadsereg és honvédség lószükségletének mozgósítás esetén fedezéséről szóló 1873: XX. t. c. rendelkezéséhez képest folyó évben ló-, ugy kocsis- és szekérosszeirás teljesített.

A mult évnegyedben előfordult fontosabb mozzanatok közül nevezetesebbek:

a még mult évben megjelent vármegyei monografiának a vármegye részére megjáró 500 példánya beszolgáltatva lett és így a szerkesztő-kiadóval létesült megállapodásnak e részben elég tétetett; a jelentés a jeles és értékes műről és annak buzgó, önzetlen szerkesztőjéről: Várady Ferenc tiszteletbeli főlevéltárnokról, ki fáradhatatlan tevékenységével a vármegye köszönetét és háliját méltán kiérdemelte, elismeréssel emlékszik meg.

A báttaszék-mohács-baranyavár-monostori tervezett vasuti vonal közigazgatási bejárása február 14—17-én ment végbe és remélhető, hogy ezen vármegyénkre fontos vasuti építkezés mielőbb megkezdetni fog.

Megemlíti még, hogy Engel Adolf bécsi lakos előmunkálati engedélyt nyert egy János-tól-Szászvár-Mázáig vezetendő helyi érdekű vasutra.

A vármegyei árvaház működése az évnegyedben rendes és kielégítő volt.

Végül a fegyelmi ügyeket illetőleg a mult évnegyedben semmi nevezetesebb nem fordult elő.

Az alispáni jelentéshez *Simonffay* János szólt először. A fegyelmi eljárásra vonatkozólag azt a figyelmeztetést tette, hogy köz és magánérdek egykép követeli, hogy a fegyelmi ügyekben gyors intézkedés történjék. S ha például valamely tisztviselő fegyelmi eljárás alatt van, mely a felsőbb hatóságnál felebezés alatt áll, ennek elintézése megsürgetendő, hogy ne legyen hosszadalmasan állásától felfüggesztve. Hivatkozik mint tényre, a somberekéi jegyző ügyére, mely a mult hónapokban nagy port vert fel.

Ugy a főispán, mint az alispán megnyugtatóképp kijelentik, hogy épen a jelzett ügyet a belügyminiszternél megsürgették s azt a lehető leggyorsabban elfogják intézni. Egyébként is fegyelmi ügyekben a gyors intézkedés és az ügynek nyomban lebonyolítása az elvük. *Simonffay* erre a válaszokat tudomásul vette.

rep nem tudás s hogy e hibába legjobban Somogyi direktor esett. Pótolta ugyan ezt Somogyi kitünő játékaival, melylyel szép külső hatást ért el. Balla az utolsó jelenet kivételével, hol nem volt eléggé erőteljes, kifogástalan játékos volt. A többi férfiszereplők — közéjük számítva ma még Szalayt is — eléggé jók voltak. Nem hagyhatom szó nélkül Bérczy Gyulát (Lancelot Gobbo), ki friss humorával, eredeti játékaival nagy hatást ért el. Ez a fiatal színész igazán kár, hogy megválnak tőlünk, alakításait nagyon nehéz lesz majd nélkülözni. A női szereplők közül Angyal Ilka minden tekintetben kiválóan játszott meg szerepét. Szohner Olga, folytonos mosolygása dacára, eléggé ügyes volt. Ujra hangsúlyozom a legszebb jeleneteket megbontotta a szerepnemtudás, de nem mintha megbocsáthatlan hibául akarnám felelni, sőt éppen evel kívánom jellemezni, hogy mennyire elvannak az utolsó napokban foglalva színészeink. Egymást érik a vendéjátékok, a premierok, Somogyi fáradhatatlan a művészet megszerzésében. És most szinte szégyelem bevallani, hogy bucsu gyanánt a közönség nem akarja méltányolni tevékenységét. Ujházi első vendégfelleptével félig sem volt teli a ház s második felleptéről se mondhatunk sokkal többet.

Ma a »Bűnös«-ben lép fel, talán belátja közönségünk, minő áldozatába kerülnek Somogyinak a vendégszereplések s az e heti műsort tömegesen élvezi végig.

Zombory Dezső.

Jagits József a köztisztviselők érdekében szólal fel. Szokása a főbíráknak, hogy járásokként évnegyedes jegyzői értekezleteket tartanak. Ezeket a rendeleteket és törvényeket ismertetik s a közigazgatási teendők egyöntetűségét is megbeszélik. De . . . van egy nagy »de«. Ezek az értekezletek törvényen, vagy felsőbb rendeleten nem alapulnak s mégis, ha egy jegyző azokon meg nem jelenik, fegyelmi alá vonják. S mert azzal a gyanuval is illetik a főbírákat, hogy ők ez értekezleteken politikailag is működnek s kik ily tekintetben nem engedelmességek nekik, azok ellen lépnek fel fegyelmeivel, — jónak látná épen a köztisztviselők érdekében, hogy ez értekezletek szabályrendeletileg rendeztetnének.

Trixler Károly alispán a régi szokáson alapulóknak jelenti ki az értekezleteket. Szükségesek azok a törvények és rendeletek ismertetése s a közigazgatási munka megbeszélése végett. Politika rajtuk elő nem fordul. Szabályrendeletileg rendezésükre nincs szükség.

A közgyűlés egy része helyeselte *Jagits* felszólalását, de a hivatalos többség ellene volt s mivel formális indítványt a felszólaló nem tett, a közgyűlés tudomásul vette az alispán válaszát, de a felszólaló nem.

Az alispáni jelentéssel kapcsolatosan tárgyalta ezután *Margittai* Péter, *Margittai* Valér dr., *Német* Lipót és *Stajevits* János bizottsági tagok indítványát, melylyel *Várady* Ferenc tb. megyei főlevéltárnak a vármegyei monografia létesítéseért elismerést és köszönetet szavazni kérnek.

Trixler Károly alispán csatlakozott az indítványozókhoz, kiknek nevében *Margittai* Valér dr. tartott beszédet.

A fiatal megyebizottsági tagnak ez volt szűzbeszéde, melyben lendületesen ismertette a monografia szerkesztőjének érdemeit, mire a közgyűlés *Várady* Ferencnek a monografia szerkesztése körüli fáradhatlan buzgóságáért elismerést és köszönetet szavazott, érdemeit jegyzőkönyvbe iktatta s erről őt jegyzőkönyvi kivonaton értesíteni határozta.

Végül a rendkívüli pénztárvizsgáló bizottság tagjaiul az alispán javaslatára *Hinka* László és *Simonffay* János megválasztatván, az alispáni jelentéssel is végzett a közgyűlés s következtek

a választások.

A belügyminiszter jóváhagyta, hogy az egyik árvaszéki jegyző javadalmazása 920 frtra emeltessek; másik árvaszéki jegyzői javadalmazása 700 frtra leszállitassék s a közigazgatási III-ad aljegyző fizetése szintén 920 frt legyen. Továbbá, hogy egy gyámpénztárosi állás 1500 frttal szerveztessek s egy megszűntetendő házipénztári tiszt állás 920 frt javadalmazásához 550 frt állami segéllyel járul. Végül hogy a házipénztári segédkönyvelői állás is megszűntetessék s helyette gyámpénztári állás szerveztessek.

A leiratok felolvasása után következett ez állások betöltése. A főispán a kijelölő bizottságba *Mándi* Samut, *Hinka* Lászlót és *Stajevits* Jánost hívta meg; a közgyűlés pedig *Jagits* Józsefet, *Simonffay* Jánost és *Balaskó* Jánost választotta meg.

Tizenkét óra előtt öt perccel ért véget a kijelölés, melynek alapján egyhangulag megválasztottak:

Saághy Ferenc, eddigi házipénztári ellenőr gyámpénztárossá;

Dorner János, eddigi házipénztári segédkönyvelő, házipénztári ellenőrré;

Hamar Károly, eddigi házipénztári tiszt, gyámpénztári ellenőrré;

Kroness József dr., eddigi ötödaljegyző, árvaszéki másodjegyzővé és

Nagy Pál ötödik aljegyzővé.

Az állásokra egy-egy pályázó volt, csak a gyámpénztári ellenőri állásra pályáztak még *Benedek* László és *Karch* Géza; de a választás — ezek jelölése dacára — itt is egyhangu volt *Hamar* Károly javára.

A főispán kijelentette, hogy *Jakab* Lajos

dr. ügyvédet vármegyei tiszteletbeli főügyésszé kinevezte s erre az új tisztviselők a hivatali esküt letették.

Üdvözlések.

Pont 12 órakor olvasták Széll Kálmán miniszterelnök értesítését az új miniszterium megalakulásáról.

Trixler Károly lendületes beszédben indítványozta, hogy a közgyűlés a miniszterelnököt és az összkormányt üdvözölje és a haza javára kifejtendő munkásságában a vármegye támogatásáról biztosítsa s ezt feliratban hozza tudomásukra.

A közgyűlés elfogadta az indítványt s aztán a többi miniszterek leveleit is tudomásul vették.

Percel Dezső levelénél az alispán ismét szólt. Percel Dezső a vármegyében kezdte közigazgatási pályafutását s ezért belügyminiszteri állásáról történt lemondásakor a vármegye iránti bucsuzó megemlékezését jólesőleg tudomásul venni s házelnöki állásában üdvözölni indítványozza.

A közgyűlés ezt is elhatározta.

Félegyfelé járt az idő s ekkor került a sor tulajdonképen

a tárgysorozat többi pontjai

tárgyalására. Hanem ezt azután gőzerővel is folytatták s egy rövid óra alatt a 138 tárgyat olyan szépen elreferálták a referens aljegyzők, mint a karikacsapás!

A közgyűlés tudomásul vette, hogy a belügyminiszter az adófelszólamlási bizottság elnökévé Krasznay Mihályt, helyettesévé Mándy Samut kinevezte.

A folyó évre és a jövő két esztendőre alakítandó adófelszólamlási bizottságba a közgyűlés rendes tagnak Sey Lászlót, póttagnak Simonffy Jánost ismét megválasztotta.

Bányaszaktagokul beválasztották Glancser Gyula és Stein Lajos dr., mint rendes tagok, a központból. A járásokból Óváry János és Mauthner Jakab; póttagokul pedig Szivér István és Hónig János.

A tárgysorozatnak ezután szó nélkül elfogadták — az állandó választmány javaslatához képest — negyvenhat pontját s tudomásul vették az építkezési szabályrendelet módosítási tervezetét.

A többi pontot mind jóváhagyólag vették tudomásul, a hogy az állandó választmány javasolta. Kivételt a lancsuki előjáróválasztás képezett, melyet megsemmisítettek.

Nagyküllő megye átiratát a sertésvész korlátozása iránt pártolta a közgyűlés; a többi megyei átiratokat irattárba tetette s így félkettőkor végeztek a tárgysorozattal.

A főispán a jegyzőkönyv hitelesítésére az alispánt, tiszti főügyészt, Sey Lászlót és Hinka Lászlót kérte fel s a közgyűlést félkettő után öt perccel bezárta.

A „Pécsi Jótékony nőegylet“ közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1899. márc 10.

A »Pécsi Jótékony Nőegylet«, mely már hosszabb idő óta városunk szegényeinek oltalmazó temploma, s melynek tagjai áthatva a szegények iránti jótékony nemes és magasztos érzéséről, áldozattól vissza nem riadnak, fáradságot nem kimélnék ha arról van szó, hogy jól tegyenek, szegényeket istápoljanak, tegnap délután 3 órakor tartotta közgyűlését a saját helyiségében.

Már magában véve az egyesület évi jelentésének minden egyes pontja fényes tanujele ama üdvös munkálkodásnak, melyet az egyesület ügybuzgó hölgyei a humanizmus szolgálatában kifejtettek.

A »Pécsi Jótékony Nőegylet« nem elégszik meg csupán azzal, hogy a nagyközönség

pártolásával egyes szegényebb sorsu családok nyomorán enyhít adományával, hanem teremt és létesít, gondoskodik az emberek százairól, kiknek a végzet oly sorsot juttatott osztályrészsül, melyben a humanus egyesület segélyét nélkülözve — tulás nélkül legyen mondva — éhen pusztulnának.

S ily üdvös intézménye a »Pécsi Jótékony nőegyletnek« a népkönyha, mely különösen az elmúlt évben volt óriási segítsége a szegény népek, a fellépett tifusz járvány tartama alatt, mert a nyomor, az elégtelen táplálkozás nagy terjesztői a járványnak.

S így tehát az egyesület nemcsak a szegények nyomorán enyhített, hanem nagyban hozzájárult a néppusztító járvány megátlásához is.

Egy másik ily nemes intézménye az egyesületnek a *tanügy* fejlesztésének szolgálatában áll, s ez a *gyermekkeri óvoda*, ahol számos szegény család gyermeke részesül ingyen oktatásban.

Ha ehhez még hozzávesszük, azt a számos jótéteményt, melyekkel a »Pécsi Jótékony Nőegylet« szegény gyermekek felruházása, egyesek istápolásával az emberbaráti szeretet zászlója alatt eredményesen küzd, bátran elmondhatjuk, hogy a »Pécsi Jótékony Nőegylet« nevéhez méltón felelt meg. kitűzött magasztos céljának.

A dicséretnek egyéb konvencionális fraízisai valóban fölöslegessé válnak az egyesület működésével szemben, hiszen a legfényesebb jutalmat az az ég felé törő hálaima nyújtja, mely száz és száz szegény ajkáról hangzik el, az egyesület jótékony anyaláiért!

Az egyesület közgyűlésének lefolyásáról, tudósítónk az alábbiakban számol be.

Délután három órakor nyitotta meg Sával Kálmán elnök távolléte folytán, Hinka Lászlóné alelnök a közgyűlést, melyen Angyal Pálné, Böhm Karolin, Csigó Jánosné, Dischka Gyözőné, Deutsch Kornélné, Fridrich Antónia, dr. Friedl Károlyné, Girardi Józsefné, Guttmann Regina, Heidecker Anna, Johann Julia, özv. Kaltnecker Györgyné, Krasznay Mihályné, Lenkei Lajosné, Lakits Janka, Mendl Matild, Salamon Józsefné, Schwabach Gézané, Szautter Gusztávné urhölgyek, egyesületi tagok vettek részt.

Az elnöki megnyitó után Reeh György, egyesületi titkár felolvasta az egyesületnek a múlt évi működéséről szóló évi jelentését.

A jelentés szerint az egyesület az elmúlt év folyamán *hetvehárom* egyleti gyámoltat részesített havi segélyben, melyre az egyesület 1520 frtot adott ki.

Rendkívüli segélyeket *hároszáznyolcvannyolc* esetben nyújtott az egyesület, mi a pénztárt 1149 frt kiadással terhelte meg.

A karácsonyi ünnepek alatt százhusz szegényt segélyeztek pénzzel, élelmiszerral és tüzelőanyaggal.

A »Pécsi Jótékony Nőegylet« által létesített népkönyhában 1898. december hó 15-étől 1899. évi március hó 15-éig naponta 444 egyén, közötté 162 iskolás és egyéb gyermek részesült teljes ingyenes étkezésben.

Az évad folyamán összesen 39.960 adag leves, ugyanannyi főzelek illetve husétel adott ki, 3960 adaggal több, mint a múlt évben. E szaporulatot a téli évad folyamán fellépett tifusz-járvány okozta, mi természetesen annyi túlkidást okozott az egyesületnek, hogy már a népkönyha felosztatásának gondolatával kezdtek foglalkozni.

Ezt azonban megakadályozta Hetey Samuel megyéspüspöknek adománya, ki a már adományozott 500 frton kívül még 300 frtot ajándékozott a népkönyháknak.

A gyermekkeri óvodában kétszáz két gyermek, közötté ötven ingyenes oktatásban részesült.

Az egyesület saját pénztárának a szegények érdekében való gyarapítása céljából május hó 30-án és június 4-én a pécsi nemzeti színházban nagyszabású hangversenyt

és műkedvelői előadást rendezett, melynek jövedelme 712 frt 07 krt tett ki, mely összegből az egyesület a rendezésben résztvett pécsi hírlapírók fáradozásának elismeréséül, a vidéki hírlapírók országos nyugdíjintézete alapítókéjének gyarapítására 150 forintot adományozott.

A műkedvelői előadást megelőzőleg az egyesület egy nagyszabású táncestély, majd a múlt év december havában saját pénztára javára a tornacsarnokban karácsonyi vásárt rendezett, a melynek tiszta jövedelme 2892 forint 52 krajcárral szaporította az egyesület tőkét.

A gyász esetekről megemlékezve, az egyesület, elsősorban Felséges Asszonyunk, Erzsébet királyné tragikus haláláról emlékezik meg, nemcsak mint országunk angyali jószág királynője, hanem mint az egyesület fővédnök-jének haláláról is. A »Pécsi Jótékony Nőegylet« tehát kétszeresen vett részt a nemzet sujtó országos gyászban s a maga részéről 50 frttal járult hozzá Nagyasszonyunk emlékszóbrának felállításához.

Az egyesület kebelében történt gyász, monostori Erreth Antalné halálával érte az egyesületet. Az elhunyt urhölgy az egyesületnek alakulásától fogva egyik legügybuzgóbb választmányi tagja volt. Halála fölött érzett mély részvételének az egyesület jegyzőkönyvileg is kifejezést adott.

E szomorú események felolvasásával ért véget az évi jelentés előterjesztése.

Ezután a múlt esztendei zárszámadást tárgyalta a közgyűlés. A zárszámadás adatait már fapunk legutóbbi számában ismertettük a közönséggel.

Ezután következett a folyó évi költség-előirányzat tárgyalása, mely szerint 5649 frt 40 kr. bevétellel szemben 5244 frt kiadás van előirányozva, úgy, hogy a pénztári maradványt 405 frt 40 kr. képezi.

A költségelőirányzat letárgyalása után a közgyűlés letárgyalva lévén, Hinka Lászlóné alelnök a közgyűlést bezárta.

A közgyűlést követőleg az egyesület a jelenlevő urhölgyek részvétele mellett nyomban választmányi ülést tartott, melyen a »Pécsi Jótékony Nőegylet« néhány folyó ügyét tárgyalta, szöve már ismét új terveket, a pénztári állapot megjavítása, a szegények önzetlen felsegélyezése érdekében!

H i r e k.

Pécs, 1899. ápril 10.

Hétfői levél.

Jótékony nők.

Lapozgatom a »Pécsi Jótékony Nőegylet« évi jelentését. A titkári jelentésben szerényen megvonulva huzódik meg munkásságuk, hátrább rideg számok statisztikája számol be tevékenységükről. A titkári jelentés szép szavakban emlékezik meg mindenről, a számok kiegészítik szavait, bizonyítják fraízisait.

A mint lapozgatom a jelentést, úgy érzem, mintha a rideg számok életrekelnének előttem. Minden sorukból, mintha beszélne valami hozzám, elárulná keletkezésének történetét. Föltárná előttem a jótékony nőegylet óriási fáradságát, bemutatná lankadatlan munkaerejét s meggyőzne arról, hogy minő hatalmas alapon nyugszik ez intézmény, minő létjogosultsággal bír a mi városunkban.

Persze, mint megférhetetlen ember, igyekszem ellentmondani állításaiknak. A számok beszélnek és én lépésről-lépésre vissza leszek szoritva és engesztelés gyanánt még bocsánatot kell kérnem vakmerő kétkedésemért.

A jótékonyosság a mi századvégi életünkben — mit most mindenféle annyira hangoztatnak — méltán ragadja meg az ember figyelmét. Annnyira nehéz az élet, ezernyi váratlan fordulata annyira igénybe veszi az emberiség

tetterejét, hogy mások bajára gondolni szinte lehetetlennek látszik. Így gondolkozik az ész s kiknek élethivatását ez vezényli — a férfiak — nagyon ritkán tudnak megszabadulni e gondolkodásmódtól. Mindazonáltal az emberi természet nem tud győzedelmeskedni a viharos századvég és előtérbe lépnek azok, kiknél a szív dominál s az érzelmek többsége diadalt készül ülni az értelem küzködésén. A szív a megélhetés nehéz küzdelmében sem nyugszik s azok, kiknél a szív az ész fölött áll, az embertársak szeretete lenyűgözi az önzést, a jótékony diadalra jut. A női szívben méltóan foglal helyet ez érzés s megteremti a társadalom szegényei boldogítására a jótékony nőt.

Ezek mind régi dolgok, annyira régiek, hogy behatóbban gondolkozni fölötte, szinte fölöslegesnek tartják. Maga az intézmény, mit a jótékony nők teremtettek meg, az is megszokott dolog; alig beszélünk róla, legfeljebb, ha egy sikerült mulatsága foglalja le magának egy-két napig a társalgás tárgyát. De hát legalább ilyenkor, midőn nyilvánosság elé lépnek tevékenységükkel, ilyenkor szenteljük nekik gondolatainkat.

A pécsi jótékony nőegylet működését ismerjük mindannyian. Vannak, a kik szerepelnek körükben, eleget tesznek társadalmi kötelezettségüknek ezáltal s hallgatnak a nőegylet belső munkálkodásáról, vannak csendes szemlélők, kik visszavonulva figyelemmel kísérik minden mozdulatukat. Nem szerénytelenég, ha ezek közé számítom magam.

Egy-két kisebb város eléle egyesületét ismerem. És nyugodtan merem állítani, hogy ott a humoreszkek tárgyává tett női vonásoknak nagyon, de nagyon sok jut. A szereplések, a vezető erő, a hiúságok kielégítésére szolgál s a szereplési viselkedés számos esetben gyökerestől fölforgatja az egész intézményt. A hangversenyek, a rendezendő műkedvelői előadások a protekció révén nézeteltéréseket szülve, megbontják még a társadalmi összetartozóságot is. És még sok ilyenre akadhat az emberi szem.

Természetes ezeket mint a vidéki női egyesületek jellemvonását kerestem a pécsi jótékony nők körében is. És újlag higgadtan, szégyenkezve merem állítani, hogy várakozásommal csufoságosan felsültem. A pécsi jótékony nőegylet vezetősége előtt meghajlok. Nem hízékedés vezetett kijelentéseimre, korántsem, mint író, minden külső hatalomtól függetlenül kell, hogy álljak. Éppen olyan nyugodt lélekkel merészelném gunyolni a jótékony nők hivalkodó erőlködését, ha okom lenne rá, mint a milyen büszke öntudattal hirdetem most a közvélemény nevében a jótékony nők pótolhatatlan tevékenységét.

A pécsi jótékony nőegylet vezetősége a hasonló vidéki intézmények sorában páratlanul áll. Odaadó buzgóság, fáradhatatlan munkakedv, a legapróbb részletekig menő leleményesség jellemzi a vezető erőket. Itt csak konstátalom ezt, lapunk más helyén igazolják állításomat a tények, melyekről ott beszámolunk. Rendező szórakoztató mulatságokat, hangversenyeket, kedélyes thea uzsonákat, melyek máshol alig találhatók meg s nem elégedve meg ezek dicsőségével, páratlan műelvezetet nyújtva egy nagyszabású kiállítás bemutatásával zárja be ez évi működését.

Folytathatnám még tovább részletezését ezeknek, de fölösleges, hisz mindenkinek tudomása van erről. A közönség mindenkör örvendő vett részt ezeken, sejtve minő társadalmi missiot teljesít. Mindenkör ki is fejezte köszönetét a jótékony nőknek a kellemes szórakoztatásokért, de ez csak az érem egyik tele. A másik oldal üresen áll, nem fért rá a fölszárított könyvecske, a visszatartott sóhaj, az égebe szálló ima, a jótékony nők munkálkodásáról szólnának. Ezeket azonban nem lehet regisztrálnunk, ezek ott fognak tanúságot tenni a jótékony nők munkálkodásáról, hová

már a társadalom, a közvélemény halála nem juthat.

Üdvözlöm a jótékony nőt a társadalom szolgálatában, Szálljon áldás rájuk és csüggedés ne érje őket, áldást hozó munkálkodásuk ne lankadjon a jövőben sem.

(Zd.)

Napirend 1899. április hó 11-én.

Naptár: kedd, április 11. — Róm. kath.: Leo. — Prot.: Leo. — Görög-kel.: (március 30.) János. — Zsidó: Ijar 1. — Nap kél 5 óra 22 perckor; nyugszik 6 óra 42 perckor. — Hold kél 5 óra 48 perckor reggel; nyugszik 9 óra 3 perckor este.

Időjárás. Kilátás a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: hőemelkedés, jelentékeny csapadék nélkül várható.

Színház: Ujházy Ede felléptével »Péntek este«, szomorujáték és »A miniszter előszobájában«, dramolett.

— **(Személyi hir.)** Hetey Sámuel megyéspüspök ma reggel 7 órakor a székesegyház nagyharangjának zúgó hangja mellett hagyta ott a püspöki aulát, ahonnan, bérmutjának megkezdése végett, Szent-Lőrinc-re utazott.

— **(A cap-martini szoborleplezés.)** Említettük már a múlt hó 28-án megjelent számunkban, hogy Cap-Martinban április 6-án leplezik le mártirhalált szenvedett nagyszonyunk, Erzsébet királyné emlékszobrát. Mint lapunkat értesítik, a dicső vértanu királyné dicsőítésére emelt, valóban megfelelő, nagyszerű emlékszobor fölavatása lélekemelő ünnepséggel történt meg a mondott napon óriási közönség részvétele mellett. Az ünnepség a nizzai püspök által a szobornál mondott szt. misével vette kezdetét, melynek végeztével ugyancsak a püspök mondott emlékbeszédet királynőnk erényeit dicsőítve, azután pedig megáldotta a szobrot. Majd a mentoni fiatal leányok énekkara a monte-carlói nagy zenekar által kísérvé énekelte el Gréville asszony alkalmi cantatáját, melyhez Leonard Jenő irt zenét. Ezután a bizottság nagy virágkoszoruját helyezte el Perrimond-Rumpelmayer asszony a szobor talpzatára az osztrák néphimnus hangjai mellett. Ennek megtörténte után a magyar nemzeti himnus magasztos dallama hangzott fel, melyet a monte-carlói zenekar kitünő precizitással adott elő, majd polgártársunk, jánosi Engel József lépett a szobor talpzatához s rövid, de mély érzésű, megható magyar beszéd kíséretében elhelyezte arra a magyarok koszoruját. Madame de Montgomery alkalmi ódája következett ezután, melyet Caristie-Martel, a Comedie Francaise tagja szavalt el nagy hatással. A francia nemzeti himnus zárta be az ünnepélyt, melyen városunk polgárai közül az aktív szerepet betöltő Engel Józsefen kívül még részt vett Preuss Adolf, ny. megyei árvatári könyvelő is, ki most utazza be a középtenger bájos partvidékeit s április 12-én indul az »Adria« magyar tengerhajózási társaság »Andrássy« nevű hajóján Marseilleből nagyobb tengeri útjára, melynek folyamán Corsica, Sicilia és Malta szigeteit is meglátogatja.

— **(A pécsi cigányokról.)** A pécsi cigányok híre mindinkább terjed a külföldön. Világgjáró cigányaink, Farkas Sándor és Jónás Jancsi példáját követi Rácz Gusztó is, a ki bandájával az északi tenger bájos szigetére, Norderneybe vándorol június hónapban, hogy az ottani világfürdő közönségével megismeresse azokat a tüzes magyar nótákat, a melyeknek a mi Gusztink oly kitünő mestere. A nyárra tehát Korodin kívül alig marad más cigányunk, mert Fűredi Kálmán is eltávozott már Pécsről, bár itthagytott bandája még mindig az ő neve alatt, de aligha az ő engedelmével, folytatja itteni működését.

— **(Halálozás.)** Csukly Julianna, szabolcsbányai lakosnő f. hó 8-án reggeli 8 órakor 81 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 4 órakor volt a szabolcsbányatelepi gyásházából a szabolcsi temetőbe. A gyászmisét f. hó 12-én reggeli 8 órakor tartják a szabolcsi plébánia templomban.

— **(A városi adófelszámolási bizottság)** f. é. április hó 17-én délután 3 órakor kezdi meg üléseit a városi széképület közgyűlési termében. A bizottság üléseit megelőzőleg a III. oszt. kereseti adóajstrom f. é. április hó 9-étől április 16-áig a pénztári hivatalban közszemére lesz kitéve. A tárgyalások következő sorrendben veszik kezdetüket:

1899. évi április hó 17-én alkuszok, ügy-nökök, ablaktisztítók, ács mesterek, állatorvosok, asztalosok, aranyművesek és órásk.

1899. évi április hó 18-án szülésznők, bábosok, bognárok, bádigosok, bérkocsisok.

1899. évi április hó 19-én borkereskedők és bánya adó.

1899. évi április hó 20-án borbélyok, borkereskedők, butorraktárosok, cementlapkészítők, csizmadiák és cipészek.

1899. évi április hó 21-én cukorkagyár, cukrászok, cselédközvetítők, cserepesek, dohánytözsdek, divatárusok, déligyümölcs és csemegekereskedők, edényárusok, építészek, esztergályosok, ecetgyárosok, fazékasok, fényképészek, fogorvosok és földbérletk.

1899. évi április hó 22-én fuvarosok, fakeskedők.

1899. évi április hó 25-én gyárosok, gyógyszerészek, gyepmester, halárosok, hangöntők és hangszer-készítők.

1899. évi április hó 25-én hentések, mézárusok és korcsmárosok.

1899. évi április hó 26-án kádárok, kalaposok, kávésk, kapcskötők, kárpitások, kefékötők, kéményseprők, kertészek, kőbányák, kőfaragók, könyvkötők, könyvkereskedők, kőszőrösök, kötelesek, közjegyzők, kovácsok és kocsigyártók.

1899. évi április hó 27-én kereskedők.

1899. évi április hó 28-án kesztyűsök, lakatosok, lapkiadók, lisztkereskedők, marhakereskedők, gőzmalmosok és molnárok, mérnők, mechanikusok, művirágkészítők, mésztermelők, nyergesek, nyomdászok, és orvosok.

1899. évi április hó 29-én orgonakészítők, olajmalmosok, pálinkafőzők, posta szállítás, reszelővágók, rézművesek, ruhamosás, ruhafestők, sertéskereskedők, sertéshizlalók és sütők.

1899. évi május hó 1-én férfi és női szabók, ruhakereskedők.

1896. évi május 2-án szállítók, szappanyosok, szijgyártók, szítások, sókereskedők, sórkereskedők, sörgyárosok, színházigazgató, székések, szobafestők, mázólok, szobrászok, szódavizgyárosok, szücsök.

1899. évi május 3-án szatócsok.

1899. május 4-én takácsok, táncitanítók, telephon, tejárulás, tégláégetés, temetkezési vállalatok, üvegesek, vállalkozók, varrógép raktárosok, végrehajtók, vendéglősök és váltó intézet.

1899. május 5-én ügyvédek, zálogház, zongorakereskedők, zongoratanító, zsidárusok és takarékpénztári jutalékok.

— **(Életmentő állomásfőnök.)** Magyar Bólyból írják lapunknak, hogy f. hó 7-én délután, 1/2 órakor a m.-bólyi állomáson találkozó vonatnál Németh Simon ottani állomási főnök két görögkeleti lelkészt és ezek egyikének fiatal szép nejét, saját életének kockáztatásával mentette meg a biztos haláltól. A nevezettek a beszállási jel megadása előtt akartak a Villány felé menő vonatra felszállni s kedélyesen beszélgetve mentek a vonat felé, figyelmen kívül hagyva az éppen berobogó el-lenvonatot s már alig 1—2 lépésnyire volt tőlük a vonat, midőn a derék állomási főnök észrevette a veszedelmet s egy merész iramodással köztük termett és bámulatos ügyességgel a sinek közül kilökte őket. Ez a merész cselekedete őt magát is nagy veszedelmebe sodorhatta volna, mert csak különös isteni gondviselésnek köszönhető, hogy a ke-rekek alá nem került.

— **(Tüzek Baranya-Sellyén.)** Az elmúlt héten két tüzeset is volt Baranya-Sellyén. Először a polgár-soron gyuladt ki egy pajta s

rövid félóra alatt lángban állott hét gazdának belsősége. Több pajta, félszer, istálló, gazdasági eszköz s nagy mennyiségű tüzelőfa lön a lángok martalékává. Lakóház csupán csak kettő hamvadt el, szerencsére jószágban nem esett kár. Mindazonáltal 2—3 ezer frtnyi érték ment tönkre a pusztító elemtől. A második tüzeset meg az uradalmi lóistállóban volt. Gróf Draskovich Ivánnak ugyanis, mint szenvedélyes lótenyésztőnek kiváló szép istállója van Baranya-Sellyén. Paripái s híres ló-állománya több ezer forintot képvisel. Szerencsére sikerült a tüzet lokalizálni, úgy, hogy csupán a középső istálló belső fölszerelése ment tönkre. A paripákat még idejekorán kieregették. A sellyei s a vidéki tüzoltók derekasan kitettek magukért mind a két tüzeset alkalmával, ami csak képzettségüknek világos bizonyítéka.

— **(Hír a tornaegyesületből.)** A pécsi tornaegyesület tegnap délután értekezletet tartott a tornacsarnokban. Az értekezlet érdekes tárgyát — mely az egyesület érdekes fejlődését bizonyítja — a nagyobb számban jelentkezett *hölgytagok* felvétele képezte. Az egyesület örömmel vette tudomásul a hölgyek jelentkezését, kiknek külön torna tanórájukul a szerdai napok esti nyolc óráját tűzték ki. A hölgy tagok sport kosztümje sötét kék nadrág s ugyanily színű zubbony, világos kék diszszel s az egyesületjelvényeivel. Remélhető, hogy a belépett hölgyek példája nemsokára követőkre fog találni.

— **(Helybenhagyott alapszabályok.)** A belügyminisztérium a barcsi kaszinó és a tabi kereskedelmi olvasóköri alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

— **(Vásár-áthelyezések.)** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a somogy megyei *Kercseliget* községben a március 24-re esett, de elmaradt országos vásár helyett április 14-én, *Nagyatád* községben pedig a március 6-ra esett, de elmaradt országos vásár helyett április 17-én pótvásárok tartassanak; ugyszintén hogy a tolna megyei *Paks* községben a május 16. és 17-re eső országos vásár az idén kivételesen május 9. és 10-én tartassék meg.

— **(Esküvő.)** Ma délelőtt esküdtek egymásnak örökhűséget *Simon* József pécsváradi szolgabíró és *Blachier* Sarolta, *Rónaky* Ignác rendőralkapitány unokanővére és gyámleánya az anyakönyvi hivatalban. Mint tanúk *Jeszenszky* Gyula pécsváradi főszolgabíró és *Gröber* Béla posta és távirda tanácsos budapesti lakos voltak. Az új házasság felek a polgári esketés után frigyüket a belvárosi plébánia templomban egyházzilag megáldatták.

— **(Április 11-iki istentisztelet.)** Azok számára, kik nem március tizenötödikét tartják a nemzet ünnepének, hanem akiknek megvan a maguk »saját külön« nemzeti ünnepe, holnap délelőtt 9 órakor mise fog tartatni a székesegyházban, melyre dr. *Fejérváry* Imre báró főispán az alábbi meghívót bocsájtotta ki: »Van szerencsém értesíteni, hogy folyó évi április hó 11-én délelőtt kilenc órakor a pécsi székesegyházban az 1898. évi V. t.-c. által az 1848 ik évi törvények szentesítésének évfordulója emlékére nemzeti ünneppé nyilvánított napon isteni tisztelet fog tartatni, melyre ezennel tisztelettel meghívom«.

— **(Megborotvált betöréses rablógyilkos.)** A nálunk is hirhedté vált Kovács (König) István, ki százharmincnyé betöréssel, több betöréses lopással és rablógyilkossággal van terhelve, ki egy ízben a pécsi kir. ügyészség fogházából is kísérelt megszökést, az eszéki várfogságból pedig sikeresen megszökött, a napokban Gyüdön szakállát és bajuszát leborotváltatta, hogy magát ismeretlenné tegye. A borbély azonban — valószínűleg a betöréses rablógyilkos boszujától való félelmében — csak későn értesítette a dologról a hatóságot, mikor már Kovács (König) István kerekét oldott. A rendőrség felhívja most a közönség figyelmét a veszedelmes betörőre, hogy óvakodjék tőle, egyben felkéri a nagyközönséget, hogy a közjó érdekében, ha

netán tudomást szereznének Kovács (König) István hollétéről vagy egyébként tartózkodásáról tudomást szereznének, azt akár a rendőrségnek akár a csendőrségnek haladéktalanul feljelenteni sziveskedjenek.

— **(Bimbóhullás.)** Mély gyász érte *Mesterházy* Sándor bicsérdi körjegyzőt és nejét *Padesitz* Ilonát. Leánykájuk, a négyéves Bözsike f. évi április hó 9-én vörhenyben elhunyt, áldozata lett a gyermekragálynak. A kis halottat vasárnap d. e. 10 órakor temették el a bicsérdi közsirkertben, a község osztatlan részvétele mellett.

— **(A budaikülvárosi kath. kör)** tegnapi rendes estélyén *Heckenberger* egyházi elnök Dr. Rézbányai Józseftől Szt. Ambrusnak — Szt. Ágoston megtérítőjének — igen tanulságos eletrajzát olvasta fel, melynek hátterét a római császárságnak a 14-ik századból egy kis érdekes korrajza képezte. Utánna *Végh* L. befejezte sorozatos előadását, ez alkalommal *Lenkei* Henrik pécsi születésű budapesti tanárnak és *Honthy* Istvánnak — lapunk belmunkatársának — költeményeit ismertette, mindkettőtől néhány verset olvasva fel. Kiváló hatást ért el *Lenkei*nek „*Kain halála*“ című jeles drámai költeménye, különösen pedig *Kain* öcsésének, *Sétnek* mély gondolkodásra s meleg szívre valló jövendőlése a két ellentétes fivérivadékainak leendő hivatásáról. A hatás emeléséhez nagyban hozzájárult a felolvasónak találó hangszínezése, mely a mű szépségeit kellően kiemelte.

— **(A pécsi izr. hitközség)** tegnap vasárnap délelőtt tíz órakor tartotta folytatódó közgyűlését saját helyiségében. A közgyűlést dr. *Nemes* Vilmos hitközségi elnök megnyitván, a múlt évi zárszámadást és költségelőirányzatot tárgyalta, mit rendben találván, megadta a szokásos felmentvényt az előjárásnak. Ezután tárgyalatott a templom kibővítésének ügye, mely ügyben akként határozott a közülés, hogy egy tizen négy tagu bizottságot küldött ki, az eddig beérkezett tervrajzok áttekintése és megvizsgálása céljából. A bizottság, mely szakértőkkel fogja magát kiegészíteni, meghatalmazást nyert arra is, hogy ha a beérkezett tervrajzok nem felelnek meg, a bizottság új tervrajzok beszerzéséről gondoskodjék. Targyalás alá került ezután a posta és távirda igazgatóság kérelme a zsinagóga háttérében elterülő kertnek építkezési célokra leendő átengedése iránt. A közgyűlés elhatározta, hogy e kertet díjtalanul átengedi a posta és távirda igazgatóságnak, fentartja magának azonban azt a jogot, hogy a szándékolt hitközségi épületek a fennmaradt területen emelhetők legyenek. Majd három adóügyi bizottságot küldött ki a közgyűlés, mely a következő három éven át a kultuszadó kiróvásával fog foglalkozni. Az adó-kivető bizottság elnöke: *Schapringer* Gusztáv, a felszólamlási bizottság elnöke dr. *Nemes* Vilmos, a felebbezési bizottság elnöke pedig *Reinfeld* Imre lett. A megürült iskolaszéki tagságra a közgyűlés egyhangulag *Spitzer* Lajost választotta meg. Nehány apróbb tárgy elintézése után a közgyűlés a déli órákban véget ért.

— **(Csapdába került betörő.)** Egy notorius betörő került tegnap este a rendőrség kezeibe. Akként történt a dolog, hogy *Mader* Henrik, Zsolnay-gyári tisztviselő, ki a gyárban lakik, tegnap este elment családjával hazulról, úgy, hogy a gyárban senki sem maradt. Később azonban, valamit otthon felejtve, hazatért s meglepetve tapasztalta, hogy a kapukulcs nem megy be a kulcslyukba, mert az egy fadarabbal el volt dugaszolva. Némi erőlködés után sikerült a fadarabot a kulcslyukból kitolni s a kaput kinyitni. Képzeltető azonban a tisztviselő meglepetése, midőn szobájának ajtaját alkulcsal felnyitva találta. A második szobában már megtalálta a furcsa állapot magyarázatát, a mennyeiben ott *Weiland* Antal kocsist azon kapta rajta, hogy a szekrényből pénzt és ruhaneműt pakkol el. *Mader* rázarta a betörőre az ajtót s értesítette a

rendőrséget, ahonnan az ügyeletes rendőrbiztos a helyszínére sietve, a betörő kocsist le tartóztatta. Ma délelőtt házkutatást tartott a rendőrség *Weiland* Antal lakásán, mely alkalmával egész csomó alkulcsot, lakások ajtajába illő hamis kulcsot, feszítő szerszámot, edényt s egyéb lopott holmit találtak. A veszedelmes betörőt, kihallgatása után, átkísérték az ügyészséghez.

— **(Gyilkosság az országúton.)** Mint értesülünk *Bohnenberger* Rozália és *Marjanovits* Anna dárdai lakosnőket tegnap délután a dárdai útvonalon meggyilkolva találták. Hogy a kettős gyilkosság boszu műve volt-e vagy pedig rablási szándékkal történt, az még eddig titok, melyet a vizsgálat lesz hivatva kideríteni, melynek eredményéről bővebben fogjuk értesíteni olvasóinkat. A tettesek személyének kiderítése végett a legerélyesebb nyomozás indult meg.

— **(Tüzeset.)** Patacon a napokban *Varga* Péter ottani lakos lakóháza kigyuladt, melytől az erős szélben rövid idő alatt egy melléképület is tüzet fogott, melyben nagyobb értékű élelmiszer és gazdasági eszköz is bent égett. A tüzet — melyet a túlfűtött kemencéből kicsapott láng okozott — csak öt órai nehéz munka után sikerült lokalizálni.

— **(Véres verekedés.)** *Dobos* József és *János* Antal szabolcsi lakosok a napokban a korcsmában összevesztek egymással, miközben *János* Antal egy széklábbal úgy vágta fejbe *Dobost*, hogy annak feje beszakadt. A verekedő korcsmahóst feljelentették a bíróságnál.

— **(„Szétugrasztott csibészek.”)** Ez alatt a név alatt ismeretesek a rendőrség előtt azok a foglalkozás nélküli csavargók, kik azt szemelték ki mesterségüknek, hogy dugott helyeken tiltott és hazard játékot üznek, melylyel egymás pénzét szedik el, de igen gyakran a társaságukon kívül álló »balekot« is fognak, akit aztán alaposan megkoppasztanak. Tegnap este ilyen »csibész« társaságot ugrasztott szét a rendőrség, kint a pályaudvaron. A derék kártyakompanya nem vette észre, hogy a rendőrség rajtuk ütött s így sikerült a bankot, a harminckétlevelű bibliát s az illusztris »csibész« társaságot a torony alá szállítani.

— **(Éjjeli pillangó.)** Ezekből a himes szárnyu állatkákból, melyek hangos szárnycsattogással benépesítik estenden az utcákat ismét elcsipett egyet a rendőrség. *Horváth* Marinak hívják a leányt, akit itt rászabott büntetésének kitöltése után el fognak toloncolni illetőségi helyére.

— **(Elsikkasztott cipők.)** *Adler* Gusztáv vasuti hivatalnok üszöghi lakos panaszt emelt a rendőrségnél, hogy *Katic* Péter volt vasuti alkalmazott, ki üres óráiban cipészettel is foglalkozott, négy pár cipőjét elsikkasztotta. Ugy történt a dolog, hogy *Adler* megbizta azzal, hogy neki új cipőt készítsen, majd a felesége cipőit adta oda javítás végett az amatőr suszternek, ki pénzeket is kezelt föl a cipők »anyagára«, most azonban se pénz se cipő. A pénzt elköltötte, a cipőket pedig eladta másnak. Most majd a rendőrség számol *Katic*csal az elsikkasztott cipők irányában.

Művészet, irodalom.

○ **Crampton mester.** Szombaton este *Hauptmann* Gerhardtnek »Crampton mester« című színműve került színre *Ujházy* Edével a címszerepben, ki mondhatni művészi tökélyvel játszotta meg a könnyűvérű, iszákos bohém szerepét. Közönségünk — mely csak későn értesült *Ujházy* Ede vendégszerepléséről — s így csak félig töltötte meg a nézőteret, minden felvonás után lelkes tapsal hívta a függöny elé a vendégművészt.

A mi a darabot illeti, az *Hauptmann* Gerhardtnek ama ismert színpadi műveiből való, melyek mély pszichológiai témájuknál fogva hatást nem téveszthetnek. A »Crampton

mester cselekménye pedig fölülmulja Hauptmann valamennyi szinpadai műveit, egyszerűség dolgában. A darab meséje a következő:

Crampton festőakadémiai tanár, mint a féle meg nem értett művésztelenség, a művészek sajátságos bonhomijával az italban keres feledést a világ ezer baja ellen. Természetes, hogy a folytonos ivás, a könnyelmű életmód az elzülles örvénye elé viszik a mestert, kinek minden reménye egy főherceg, ki állítólag a mester zilált anyagi helyzetén segíteni fog. A herceg azonban, ki jóakarója volt; a mesternek, értesülve lévén léha életmódjáról, az akadémiát meglátogatja ugyan, de Crampton mestert mellőzi. Erre Crampton mester teljesen reményvesztetté lesz, felesége elhagyja s ő pedig leányát, Gertrudot (P. Kovács Mariska), kit imád, nagyszüleikhez küldi. Maga pedig eltűnik a város tömkelegében, csupán Löfflert (Bérci Gyula), egy régi szolgáját viszi magával. Van azonban Crampton mesternek egy tanítványa, Strähler (Szalay Károly), ki szerelmes a mester leányába s mindent elkövet fivére, Sträler Adolf (Balla Kálmán) és nővére, Ágnes (Tóváry Anna) segítségével, hogy a festőt nyomasztó anyagi helyzetéből és a nem neki való társaságtól megmentse. Titokban összevásárolja Crampton mesternek dobra került műteremrendezését s saját házában rendez be egy műtermet, a hová az öreg mestert azzal az ürügyvel csalja el, hogy Ágnes nővérét le akarja festetni. Crampton hosszas rábeszélés után enged a kérelemnek s képzelhető öröme, midőn Strählerékhez belépve, a maga műteremtárgyait látja ott viszont. Öröme fokozódik még azáltal is, hogy imádott leányát, Gertrudot, mint tanítványa, Sträler Miksa menyasszonyát mutatják be neki. Az öreg elérzékenyülve, könnyes szemekkel adja rá áldását a fiatalokra s megfogadja, hogy szakit iszákos, léha életmódjával s ezentul dolgozni fog, tisztességes emberré lesz.

A mi színészeinkről ez estén csak annyit mondhatunk, hogy méltó keretét képezték Ujházy Ede mesteri alakításának.

Gertrud szerepében P. Kovács Mariska bájos, közvetlen játékaival aratott nagy sikert, nemkülönbön partnere, Szalay Károly Strähler Miksa szerepében, ki tegnap dacára annak, hogy fiatalága még mindig meglátszik rajta, eléggé jól alakította az érzékeny szívű ifjú szerepét. Balla Kálmán is jó volt Strähler Adolf szerepében s ugyanezt mondhatjuk Ágnes szerepében Tóváry Annáról is. A kisebb szerepekben igen jók voltak Peterdi Sándor, Szilágyi Dezső és Bognár János.

A darabot Ujházy Ede rendezte s csak a mester gyakorlott kezére vall, hogy az öt felvonásos darab már tíz órára véget ért.

Horkay Feri.

○ **Gésák.** Vasárnap délután közepes ház előtt, mely teljesen elűtő volt látogatottság dolgában a szokásos délutáni házaktól, a »Gésák« került színre, mely operette nálunk még nem is oly régen zsúfolt házat vonzott. A társulat régi tagjai már ismert alakításokat mutattak be. B. Csik Irén Mimozája és Hunyady Regináldjáról már nem egy ízben dicsőreleg emlékeztünk meg e rovat hasábjain s most is csak ugyanazt tehetjük, sőt hozzá kell még dicséret gyanánt fűznünk, hogy örömmel konstatáltuk, miszerint B. Csik Irén nem tartozik ama színésznők közé, kik bizonyos nem-bánomsággal veszik szerepüket a délutáni előadásokon. Éneke tegnap délután is precíz, játéka a szokásos jó volt. A Gésákban új volt Forrai Ferike Mollyja, mely a bájos kis subrettenek eléggé kedves szerepe, természetes azonban, hogy Órley Flóra Mollyját játékában nem közelíti meg. Kitűnő alak volt Szilágyi Dezső »Wun-Csi«-ja, ki e szerepben diskrét játéka mellett még azzal az előnnyel bír Andorffy fölött, hogy — nem ragaszkodva a szöveggönyvhöz, több helyi érdekű kuplét is énekelt a »tincs« reirénjére, melyek közül az alábbiakat adjuk:

Van Pécs városának
Egy jó vízvezetéke,
Csak az a baj, hogy ivóvíz
Soha sincs benne;
Elzárják a csapot reggel
S nem kapunk vizet,
De a jó nép a vizért
Azért adót fizet.
Csúf, csúf csakugyan
Ez a pécsi tincs,
No de volt-e, van-e nép,
Hol ilyesmi nincs?
Van-e föld, hol a copf
Nem ismeretes?
Hopp, hopp, csunya copf,
Hess, hess, hess!

A pótszezon végéről s a társulat távozásáról ekként kesereg a nagy kuplé-gyártó:

Felszedjük a sátorfánkat
S elmegyünk innen,
Jövő évre jó Somogyi
Nem lesz már itten;
Sajnáljuk a szép színházat
Mi is itt hagyni,
De azt hiszem, vissza fogunk
Mi még hivatni.
Csúf, csúf csakugyan
A vándorlási tincs.
(Stb. mint fent.)

A közönség — természetesen — óriási tapssal fogadta Szilágyi Dezső helyi érdekű kuplét s bizonyára egy kellemesen eltöltött délután emlékével hagyta el a színházat.

○ **Ujházy Ede.** — a közönség kívánságára — még egygyel megtoldotta vendégjátékát. Kedden ugyanis két kis dramolettben mutatkozik be a közönségnek, még pedig »Péntek este« (Árva) és *Miniszter előszobájában* (Knabe Farkas Jeremiás) Ujházy Ede szerepeiben.

E szerepek egyikét sem játszotta még Pécsen.

Közgazdaság.

□ **Szénkénege-rendelés vég-határ-ideje.** Figyelmeztetjük szőlősgazdáinkat, hogy az őszi szénkénegezéshez való szénkénege szükségletüket még e hónap folyamán jelentsék be Pécs szab. kir. város gazdasági hivatalánál, mint a pécsi bizományi szénkénege-kezelőnél, mert ennek elmulasztása esetén alig fognak szénkénegehez jutni a kellő időben.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése április hó 10 én. (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén folytatták a kultusztárca költségvetésének tárgyalását. Wlassics miniszter hosszabb beszédben felelt a tarcájához szólott összes felszólalóknak. Kijelentette, hogy a művészeti reform kérdésében szaktanácskozmányt fog egybehívni, melybe a nagy közönség köréből laikusokat is szándékozik meghívni.

A részletes tárgyalásnál különböző tételknél felszólaltak Pap Samu, Komjáthy Béla, Mócsy Antal és Komlossy Ferenc. Az utóbbi szónokot a néppártiak folyton zavarták, a miért ez beszédét befjezve, dühösen távozott e szavakkal:

— Skandalum! Hat ez a képviselők hivatala?

Perczel Dezső elnök csendet kér s inti a zajongókat, hogy ne konverzaljanak.

Juriss Mihály néppárti képviselő kifogásolja, hogy a kormány nagyon is előzékeny »az Isten választott népe« irányában, de ugyanannyi jogot nem kapnak a katolikusok pl. a diákok és katonák ünnepnapjai alkalmával.

A képzőművészeti tételnel szakították meg a tárgyalást, melyhez Berzevicy Albert pártólól szolt, míg ellene Pichler Győző beszélt s személyes kérdésben Hock János is felszólalt.

Az elnök indítványára a képviselőház elhatározta, hogy holnap, a 48-as törvények szentesítésének évfordulóján, nem tart ülést.

TÁVIRATOK.

— **Szell Kálmán a királynál.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A király ő Felsége Szell Kálmán miniszterelnököt, a ki Darányi Ignác földművelési miniszterrel, Széchenyi Manó, ő Felsége személye körüli miniszterrel és Cseh Ervin horvát miniszterrel együtt képviselte a magyar kormányt Ernő főherceg temetésén, tegnap délelőtt öt negyedóraig tartó kihallgatáson fogadta. Délután a miniszterelnök Frigyes főhercegnél és Izabella főhercegnőnél tiszteletgett.

Cseh Ervin horvát miniszter már tegnap elutazott Karlsbadba kurára.

— **Ernő főherceg temetése.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Tegnap délután négy órakor helyezték örök nyugalomra Bécsben a szokásos szertartások mellett Ernő főherceg hült tetemeit. A temetésen jelen volt ő felsége a király, Ferdinánd, Ottó stb. főhercegek, valamint a Bécsben időző összes főhercegnők. Azonkívül jelen voltak Koburg Gota hercege, Vilmos Schaumburg Lippe hercege, a diplomacia, az összes külügyi képviselők és osztrák miniszterek, valamint Szell Kálmán és Darányi Ignác.

— **Pestmegye közgyűlése.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye mai közgyűlésén nagy lelkesedéssel elhatározták, hogy Szell Kálmánhoz és Apponyi Albert grófhhoz üdvözlő föliratot intézzen a megye.

— **Népgyűlések Bukarestben.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Bukarestben tegnap nagy kormánypárti népgyűlést tartottak, a melyen Surdza miniszterelnökön kívül a kereskedelmi és a pénzügyminiszter is beszéltek, tüzelve a hallgatóságot az ellenzék ellen, amely a Wlassics és Bánffy-féle röpiratokat arra használja föl, hogy velük a kormány ellen izzgasson.

Ugyancsak tegnap az ellenzék is tartott népgyűlést, melynek végeztével a két párt között véres összeütközés történt.

— **Ki nyert?** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Az osztálysorsjáték mai húzásán a 10976. számú sorsjegy 30.000 koronát nyert.

— **A Dreyfuss-ügy bonyodalmai.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) A Figaro közli Mercier és Billot tábornokok tanuvallomásait. Mercier nem akarja bevallani, hogy ki volt az az ügynök, a ki az akta csomót, a melyben ez állott »cette canaille de D.« a ministeriumnak átadta. Dreyfuss bűnösségét a szakértők tanuvallomásából, Dreyfuss zavarából, Lebrunn Renault előtt tett vallomásából megállapítottnak látja. Azonkívül megjegyzi, hogy a hadügyminiszteriumban levő aktacsomóban számos oly okmány van, a melyek szintén Dreyfuss bűnössége mellett szólnak. A titkos dosszierről minden felvilágosítást megtagad, és kizártnak tudja, hogy a bordereaut Eszterházy hamisította volna. Billot tábornok vallja, hogy abban az időben, midőn miniszter volt, behatóan vizsgálta az ügyet, és Dreyfuss bűnösségéről meg van győződve. Billot megengedi, hogy a haditörvény-széknek bemutatott akták Dreyfuss bűnösségét kétségen kívül meg nem állapították. A titkos dossier aktáiról nem nyilatkozhatik, mivel az egy kényes ügy és diplomaciai beavatkozást vonna maga után. — *A Figaronak az aktákat állítólag egy miniszter szolgáltatotta ki.*

— **Dupuy a francia politikai helyzetről.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Dupuy miniszterelnök tegnap Párisban választói előtt egy banketten beszélt. Franciaország jelenlegi politikai helyzetét teljesen kielégítőnek tartja.

— **Amerikaiak a filippini szigeteken.** (A »Pécsi Figyelő« eredeti távirata.) Lawton tábornok Manillából 1500 emberrel és 3 ágyunaszáddal Manillától délre előre nyomult.

Budapesti börze.

— Saját tudósítónktól. —

Pécs, 1899 április 10.

A budapesti gabona-börze árai ma a következők:

Buza, őszre: 9.13; későbbi szállítás: 8.85. —
Tengeri, májusra: 4.41. — Rozs, májusra: 8.24. —
Zab, őszre: —. —
Az értéktörszén az árai a következők: Osztrák
hitelrészvény: 358.—. — Magyar hitelrészvény: 384.25
— Államvasut: 363.25. —

Nyilt-tér.

Köszönet-nyilvánítás.

Mindazok, kik végtelen bánatunkban felejtethetetlen drága halottunk,

Eisner Dócziné szül. Steiner Mari,

végtisztességén megjelentek, mérhetlen fájdalomukat részvét-nyilatkozataikkal és koszoruk küldésével enyhíteni igyekeztek, fogadják e helyütt is mindnyájunk forró köszönetét.

A gyászoló család.

Nyilvános köszönet

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchenben, Alsó-Ausztria, az antiarthritis és antiarthritikai vértisztító-thea feltalálójának, Vértisztító köszvény és csuszál.

Kötelességemnek tartom a nyilvánosság előtt Wilhelm gyógyszerész urnak Neunkirchenben legbensőbb köszönetemet nyilvánítani azon szolgálatért, melyet az ő vértisztító-theája fájdalmas köszvény-szenvedésemben tett. Másokat is, kik ezen szörnyű fájdalmakban szenvednek, ezen kitűnő theára figyelmessé teszek. Nem vagyok képes azon kinzó fájdalmakat, melyeket 3 éven át minden időváltozáskor tagjaimban szenvedtem leírni, a melyekből sem orvosság, sem pedig a Bécs melletti Badenbeni kénfürdők használata által szabadulni nem tudtam. Álmatlanul hevertem éjjelen át az ágyamban, étvágyom szemlátomást fogyott, kinézésem mind rosszabbra fordult és az egész testeröm hanyatlott. A fentemlített theának 4 heti használata után szenvedéseimtől nemcsak hogy megszabadultam és most sem szenvedek, habár már 6 hete theát nem iszom, hanem az egész testem állapota is javult. Meg vagyok győződve, hogy mindenki, ki hasonló szenvedésekben ezen thea használatához fordul, szintén áldani fogja ezen thea feltalálóját, Wilhelm Ferencz urat.

Kitűnő tisztelettel

Butschin-Streitfeld grófné,
alezredes neje.

Kapható: minden gyógyszerárban.

HIRDETÉSEK.

457. sz.

Tlkv. 1899.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Dragonescu Döme m. kir. pénzügyigazgató által képviselt m. kir. államkincstár végrehajthatónak, Malek Ferencz gyám által képviselt kkoru Malek Mária, Antal és Péter pécsi lakosok végrehajtást szenvedők elleni 105 frt 41 kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék és a pécsi kir. járásbíróság területén levő, Pécs sz. kir. város határában fekvő s a pécsi 2240. sz. betétben felvett 1. sorsz. 1479. hrsz. lakház és udvarra Alsó Puturla-utca 18-ik szám alatt 1050 forint becsárban mint kikiáltási árban az árverést

elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1899. évi április hó 14-ik napján d. e. 10 órakor a kir. törvényszék árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 105 frtot készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 176. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Pécsett, 1899. évi január hó 18. napján.
A kir. törvszék mint tlkvi hatóság.

Göbel

kir. tszéki bíró.

8931. szám.

1899.

Pályázati hirdetmény.

Pécs szab. kir. város törvényhatóságánál nyugdíjazás következtében megüresedett, évi 700 frt fizetéssel javadalmazott

mértékhitelítő felügyelői

és az előléptetés folytán netán megüresedő, évi 600 frttal javadalmazott

mértékhitelítő ellenőri

állásokra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom tehát mindazokat, kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy a mértékhitelítői szakvizsga sikeres letételét, eddigi szolgálatukat s egészségi állapotukat igazoló bizonyítványokkal fölszerelt kérvényeiket **f. évi április hó 16-áig Dr. báró Fejérváry Imre főispán Úr ő méltóságához** címelve, közszolgálatban állók hivatali felsőbbségük útján, abban nem állók pedig közvetlenül nálam nyujtsák be.

Pécs, 1899. évi április hó 7-én.

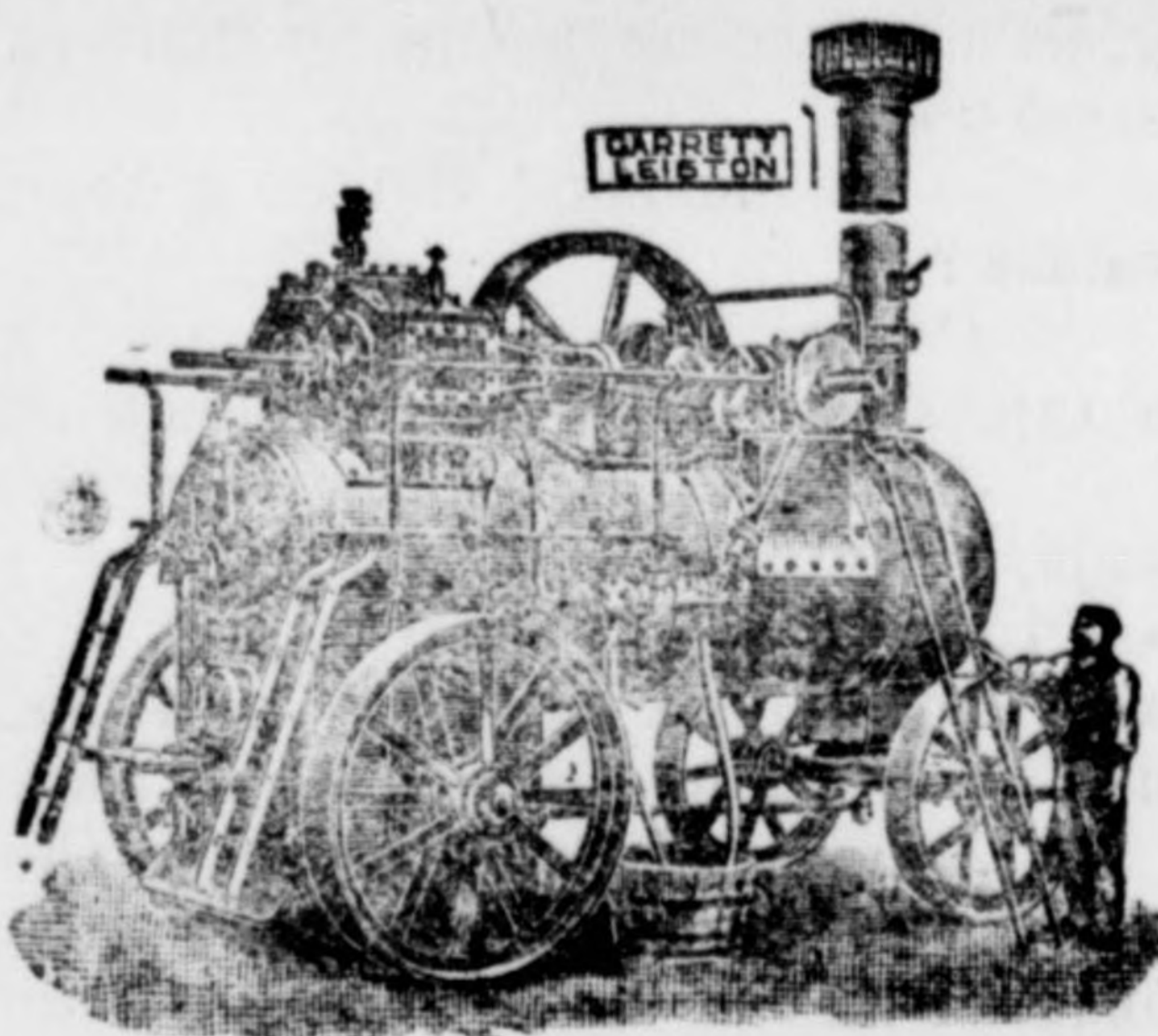
Majorossy Imre s k.

polgármester.

IFJ. KOTZÓ PÁL

Budapest, V., Lipót-körut 18. sz.

(Vigszínház mellett, a nyugati pályaudvar s Margithid közelében.)

A közönségnek pártfogását kérve, ajánlja Garrett R. és fiai fele legújabb szerkezetű compound gőzmozgonyait félstabil- és stabilalakban, a melyek 40 százalék tüzelőanyag megtakarítással dolgoznak.

Gőzmozdonyokat és gőzcséplőket négyszer fordítható acél-dobsinokkal, toldást nem igénylő szalmarázókkal és nagy szitafelülettel, minden nagyságban.

Minden fajta lovas cséplőkészleteket, arató- és vetőgépeket, szecs kavágókat, répavágókat és minden más gazdasági gépeket.

Vidéken lakó szolid ügynökök kerestetnek!

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENCZ
TAIZS JÓZSEF
kiadó.